

گندم دوروم دهدشت

مناسب کشت در مناطق گرمسیر و نیمه گرمسیر کشور

سطح زیرکشت گندم دوروم در دیمزارها بین ۲۵۰ الی ۳۰۰ هزار هکتار در نوسان می‌باشد. تنش‌های گرما، سرما و خشکی، آفات و بیماریها، کمبود ارقام پرمیانسپیل و سازگار از مهمترین عوامل محدود کننده عملکرد گندم دوروم می‌باشند. تولید گندم دوروم در دنیا در سال ۲۰۰۲-۳، ۳۳/۵ میلیون تن بوده است ولی در ایران آمار درستی از میزان تولید و متوسط عملکرد آن در دست نیست. گندم دوروم (*Triticum turgidum. var. durum*) جزء گندم‌های سخت دانه است. بافت متراکم و سخت دانه همراه با درصد پروتئین بالا و قدرت گلوتن آن، گندم دوروم را بهترین گزینه برای تولید اعلاترین انواع پاستا در آورده است. اندوسپرم گندم دوروم پس از آسیاب به صورت دانه‌هائی موسوم به سمولینا در می‌آید که مخلوط آن با آب، تولید خمیری چسبنده (پاستا) می‌نماید که تحت فشار به اشکال مختلفی در می‌آید. گندم دوروم مصارف غذائی مختلفی دارد ولی بطور خاص برای تولید ماکارونی و اسپاگتی مصرف می‌شود.

ژنوتیپ 43210 کرج به نام Capeiti در سال ۱۳۷۵ در قالب آزمایش مقدماتی مقایسه عملکرد و سپس در طی سالهای ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۰ در قالب آزمایشات پیشرفته در ایستگاه گچساران مورد بررسی واقع شد. در آزمایش سازگاری، متوسط عملکرد دانه رقم دهدشت و شاهد سیمره در مناطق مغان، ایلام، خرم‌آباد، گرگان و گچساران به ترتیب ۴۰۱۵ و ۳۰۶۸ کیلوگرم بوده است. براساس بررسی انجام شده، با مصرف ۷۵ کیلوگرم نیتروژن خالص در هر هکتار متوسط عملکرد ۳۸۲۱ کیلوگرم از این لاین در مدت سه سال ارزیابی در ایستگاه گچساران حاصل شده است که نسبت به سایر ارقام از عملکرد بالاتری برخوردار بوده است. بر اساس نتایج آزمایشات آنفارم سال زراعی ۸۳-۱۳۸۲، این لاین در استان کهگیلویه و بویراحمد نسبت به شاهد سیمره بیش از ۱۰٪ و در استان لرستان بیش از ۱۷٪ برتری محصول داشته است.

نتایج ارزیابی واکنش رقم دهدشت به بیماری‌های زنگ زرد و زنگ قهوه‌ای در شرایط مایه کوبی مصنوعی در مرحله گیاهچه‌ای و گیاه کامل (شرایط مزرعه‌ای) در مناطق Hot spot، نشان داد که بیشترین آلودگی به بیماری زنگ زرد و زنگ قهوه‌ای در مرحله گیاه کامل و در شرایط تلقیح مصنوعی به ترتیب ۴۰ MS و ۲۰ MS می‌باشد و نتایج بیانگر مقاومت نسبی رقم جدید نسبت به بیماریهای زنگ زرد و قهوه‌ای می‌باشد.